

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/434/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1219203904
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1219203904.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej vo veci starostlivosti o maloleté deti: R. X., nar. XX.XX.XXXX a Z. X., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/a, Bratislava, obe deti zverené do pestúnskej starostlivosti manželov Mgr. H. Y., nar. XX.XX.XXXX a Bc. H. Y., X., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom F. XXXXX/X/A, L., obaja zastúpení advokátom JUDr. Pavlom Torňošom, so sídlom Tomášikova 50/D, Bratislava, deti rodičov - matka: Y. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. súp. č. XXX, t.č. bytom X. XXX/XX, H., osoba obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, zastúpená opatrovníkom: Obec Mučín, Bernolákova 10/1, Mučín a otec: H. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXX/XX, H., za účasti Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, so sídlom Račianska 153, Bratislava a za účasti Úradu komisára pre deti, so sídlom Odborárske námestie 3, Bratislava, o návrhu pestúnov na udelenie súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletých detí, na odvolanie pestúnov proti rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava II, č.k. 49P/116/2019-71, zo dňa 18.08.2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvej inštancie, rozsudkom, č.k. 49P/116/2019-71, zo dňa 18.08.2021, zamietol návrh pestúnov na udelenie súhlasu k podaniu žiadosti na zmenu priezviska maloletých detí. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 35, § 50 ods. 1, 5 Zákona o rodine, § 4 ods. 1, § 6 ods. 1, § 8, § 11 ods. 3 písm. a/ zákona č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov a čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Na základe vykonaného dokazovania zamietol návrh pestúnov z dôvodu, že tento nemá oporu v zákone. Poukázal na ust. § 50 ods. 1 Zákona o rodine vymedzujúce práva a povinnosti pestúnov, z ktorého vyplýva, že pestún je oprávnený domáhať sa na súde preskúmania súladu konkrétneho rozhodnutia zákonného zástupcu so záujmom maloletého dieťaťa, pokiaľ predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa. Ďalším oprávnením pestúna podať návrh na začatie súdneho konania je, ak sa s rodičmi dieťaťa nedohodnú o práve stykať sa s maloletým dieťaťom (§ 50 ods. 5 Zákona o rodine). Iné oprávnenia iniciovať začatie súdneho konania vo vzťahu k výkonu rodičovských práv a povinností pestún nemá. Uviedol, že dieťa po narodení nadobúda spoločné priezvisko rodičov, alebo v prípade ich rôznych priezvisk, nadobúda priezvisko jedného z nich určené dohodou pri uzavretí manželstva prípadne, ak rodičia nie sú spolu zosobášení a majú rôzne priezviská, nadobúda priezvisko podľa dohody rodičov. Dohodou možno určiť iba priezvisko, ktoré v čase, keď k

dohode došlo, má jeden z rodičov. Pri plnoletej osobe je možné požiadať o zmenu priezviska bez ohľadu na priezviská svojich rodičov s tým, že pokiaľ ide o osobu vydatú alebo ženatú a manželia majú spoločné priezvisko, možno zmenu priezviska povoliť len na základe spoločnej žiadosti oboch manželov. Zmena priezviska sa teda vzťahuje aj na spoločné maloleté deti. Ak ide o osobu, ktorá nie je v manželskom zväzku, môže požiadať o zmenu priezviska individuálne s tým, že v prípade povolenia zmeny priezviska sa zmena bude vzťahovať aj na maloleté dieťa tejto osoby, pokiaľ dieťa má priezvisko tejto osoby a súhlasil s tým aj druhý z rodičov. V prípade dieťaťa staršieho ako 15 rokov sa vyžaduje na zmenu priezviska jeho súhlas. Poukázal na ust. § 11 Zákona o mene a priezvisku, ktorý upravuje náležitosti žiadosti o povolenie zmeny priezviska a v prípade maloletého dieťaťa túto žiadosť podávajú jeho rodičia, ak sú jeho zákonnými zástupcami, ako spoločnú žiadosť. Ak o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého žiada iba jeden z jeho rodičov, k žiadosti priloží aj písomný súhlas druhého rodiča s jeho úradne osvedčeným podpisom alebo právoplatné rozhodnutie súdu nahrádzajúce jeho súhlas, ak súhlas nedal alebo ak sa súhlas nedal získať. S prihliadnutím na uvedené mal za to, že maloleté dieťa môže mať priezvisko odvodené len od svojich rodičov alebo jedného z rodičov, pričom Zákon o mene a priezvisku výslovne vylučuje zmenu priezviska maloletého dieťaťa na iné priezvisko ako odvodené od spoločného priezviska rodičov alebo priezviska jedného z rodičov. Uviedol, že zo žiadneho ustanovenia Zákona o rodine ani zo Zákona o mene a priezvisku, nevyplýva, že by súd mohol nahrádzať súhlas oboch rodičov alebo udeliť súhlas inej osobe ako jednému z rodičov na podanie žiadosti na zmenu priezviska maloletého dieťaťa. Ust. § 35 Zákona o rodine o nezhode rodičov nie je možné aplikovať na iné prípady, konkrétne, ak sa iná osoba domáha nahradenia vôle rodičov v rámci výkonu ich rodičovských práv a povinností. Dospel k záveru, že pestún nie je oprávnenou osobou (aktívne legitimovanou) na podanie návrhu na udelenie súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa, pretože maloleté dieťa nemôže mať iné priezvisko ako priezvisko odvodené od svojich rodičov, keď ani rodičia nemôžu dohodou určiť dieťaťu iné priezvisko ako odvodené od ich priezvisk. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podali odvolanie pestúni prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu navrhujúc napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Alternatívne žiadali napadnutý rozsudok zmeniť a ich návrhu vyhovieť. Odvolanie odôvodnili ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/ f/, h/ zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a § 62 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP). Namietali, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd zamietol návrh z dôvodu nedostatku aktívnej legitimácie navrhovateľov. Namietal, že súd nesprávne aplikoval ust. § 11 ods. 3 písm. a/ zák. č. 300/1993 Z.z. a nesprávne vyložil práva pestúnov a nezohľadnil všetky okolnosti a nedodatočne zistil skutkový stav. Poukázal na to, že zákonný sudca dôkazmi zisťoval vecnú stránku, avšak návrh zamietol z procesného dôvodu, čím došlo k prieťahom v konaní. Mal za to, že výklad zákona súdom prvej inštancie je v danom prípade reštriktívny, v rozpore so záujmom maloletých detí. Uviedol, že zák. č. 300/1993 Z.z. explicitne neuvádza ani nezakazuje, že žiadosť o zmenu priezviska maloletého dieťaťa nemôžu podať pestúni. Znenie § 11 ods. 2 cit. zákona upravuje postup rodičov pri podaní žiadosti o zmenu priezviska maloletého, o ktorej na rozhodnutie je podľa § 10 príslušný okresný úrad, a nie súd. Zdôraznil, že predmetom tohto konania nie je konanie smerujúce proti rozhodnutiu okresného úradu o pripustení alebo nepripustení zmeny priezviska, ale konanie o návrhu na udelenie súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletých detí, v ktorom mal súd posudzovať, či podanie takéhoto návrhu je v súlade s čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a či nejakú ustanovenie zákona explicitne podanie takéhoto návrhu zo strany pestúnov zakazuje, nie či povoľuje. Namietal, že súd neprihliadal pri rozhodovaní na najlepší záujem maloletých detí. Mal za to, že aplikácia ust. § 35 Zákona o rodine je v danej veci bezdôvodná a jej použitím súd zneprehľadnil odôvodnenie rozsudku a vniesol do rozhodnutia arbitrárnosť. Vyslovil názor, že súd prvej inštancie mal v tejto veci aplikovať ust. § 111 CMP (písm. a/) a čl. 3 ods. 2, mal pripustiť odklon v súvislosti s aktívnou legitimáciou pestúnov, nakoľko aj zo súdnej praxe vyplýva, že súdy v obdobných veciach majú na zreteli záujem maloletých detí, povolili, resp. udelili súhlas k podaniu žiadosti pestúnom a udelili súhlas na zmenu priezviska zhodného s navrhovateľmi, pestúnmi. Skutočnosť, že návrh je v prospech maloletých detí svedčí aj vyjadrenie opatrovníka matky, kolízneho opatrovníka a komisára pre deti, pričom rodičia maloletých mali len podmienku. Mal za to, že skutkový stav vo vzťahu k dôvodom na zmenu priezviska bol v konaní preukázaný, nesporený a tento je v súlade so záujmom maloletých detí. V tomto kontexte poukázali na rozhodnutia súdov v obdobných veciach a to rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 10P/367/2013 zo dňa 14.01.2014, rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 1P/281/201 zo dňa 20.03.2013, rozsudok Okresného súdu v Prešove č.k. 25P/60/2012 zo dňa 26.04.2012,

rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 31P/52/2015 zo dňa 10.07.2015. Namietali, že súd prvej inštancie odklon od týchto rozhodnutí súdov žiadnym spôsobom nevysvetlil a neodôvodnil. Súdu prvej inštancie vytykali, že nezaujal a právne neposúdil, či sú splnené hmotno-právne podmienky na zmenu priezviska maloletých detí (či je takýto postup v súlade s ich záujmom) a vec zamietol z procesného dôvodu. Namietali, že postupom súdu prvej inštancie došlo k porušeniu ich procesného práva na spravodlivý proces, nakoľko z napadnutého rozsudku (bod 10 odôvodnenia) sa dozvedeli, že súd prvej inštancie vo veci pripustil dôkaz, na ktorý odkazuje, resp. dôkaz vykonaný v inom konaní (konanie o osvojiteľnosti maloletých detí), ktorého neboli účastníkmi, tento dôkaz nebol riadne zabezpečený procesným postupom podľa § 188 a § 204 CSP, nemali možnosť sa s ním oboznámiť, do neho nahliadnuť, vyjadriť sa k nemu neboli o ňom ani upovedomení. Vo vzťahu k tomuto dôkazu poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/103/2018 zo dňa 27.6.2018. Z obsahu spisu nevyplýva, že súd prvej inštancie urobil do zápisnice stručný záznam o obsahu tohto úkonu a jeho oboznámenia tak, aby bol zápisnične zachytený a je pre nich prekvapivý odkaz na obsah znaleckého posudku v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Namietali, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci s poukazom na vstup zástupcu Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím do konania, ktorého práva sú upravené v ust. § 9, 10 a 11 zák.č. 176/2015 Z.z. Mali za to, že zo zápisnice z pojednávania konaného dňa 26.05.2021 vyplýva, že zástupca Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím nezastupuje matku, ale sa vyjadruje k otázkam vo veci maloletých detí, ktorých zástupcom nie je. Považovali za zmätočné, že súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí pri posúdení aktívnej legitímácie odkázal na postup a vyjadrenie Komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, ktorý prekročil rámec svojej právomoci, nekonal vo veci ochrany práv a záujmov osoby do zdravotným postihnutím a vyjadruje sa k záujmu maloletých, čo môže založiť vadu konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Namietali, že súd na základe vykonaných dôkazov a vyjadrenia Komisára pre osoby so zdravotným postihnutím dospel k nesprávnym záverom. Poukázali na to, že otec v konaní nesúhlasil so zmenou priezviska maloletých, ale na druhej strane súhlasil s ich osvojením a zmenou priezviska na Y., keď si ich pestúni osvoja. Je zrejmé, že súd neodstránil zmätočnosť výpovede otca, ktorý de facto súhlasil so zmenou priezviska, ale obáva sa, že v dôsledku jeho súhlasu si pestúni maloletých neosvoja. Otec pripojil výhradu, preto mal súd skúmať, či je podmieňovanie takouto podmienkou v súlade so záujmom maloletých deklarovaným v čl. 3 bod 1/ Dohovoru. Poukázali na súhlas matky so zmenou priezviska maloletých vyplývajúci zo zápisnice z pojednávania zo dňa 25.06.2021. Podľa ich názoru, z vykonaných dôkazov bolo preukázané a jednoznačne vyplýva, že v záujme maloletých je návrhu vyhovieť, maloletí sa stotožňujú s priezviskom Y., priezvisko X. nepoznajú, nie sú s ním identifikovaní, spájajú si s ním negatívne zážitky, ktoré v nich vyvolávajú neistotu, naopak s priezviskom Y. majú pozitívne zážitky. V konaní nikto nespochybnil, že deti majú záujem na zmene priezviska, ak by tomu tak bolo, navrhli by maloletých vypočuť. Uviedli, že rodičia sa o maloletých dlhodobo nezaujímajú a je iniciované odobratie ich rodičovských práv a povinností. Namietali, že súd prvej inštancie porušil ust. § 50 Zákona o rodine, keď mal sledovať výkon pestúnskej starostlivosti, preto žiadali o pripojenie správy, čo súd odignoroval. Nakoľko sa deti cítia ako Y. je potrebné, aby sa faktický a právny stav zosúladiť. Zdôraznili, že deti neboli vedené k identifikovaniu sa s priezviskom Y., ide o ich spontánny prejav, pestúnov predstavujú v materskej škole ako svojich rodičov a zamestnávateľov materskej školy poprosili, aby ich neoslovovali ich priezviskami. Deti sú vedené tak, že majú dve mamičky a dvoch oteckov, jedným sa narodili v brušku a druhým v srdiečku. Maloletí sa od 25.4.2019 prestávajú priezviskom Y., tak ako počuli pestúnov, pri vyslovení rozdielnych priezvisk sú vystavení vysvetľovaniu dôvodov iného priezviska, čo vedie k ich zneisteniu a narušeniu citovej väzby a uisťujú sa, či sú ľúbení, keď počujú ako sa predstavujú pestúni. Deklarovali, že rodičia sa o maloletých nezaujímajú, nepodieľajú sa na ich výchove, svoje rodičovské povinnosti si neplnia a ani stretnutie iniciované zo strany súdu dňa 19.6.2021 sa neuskutočnilo z dôvodu, že rodičia požívajú alkohol. Uviedli, že konajúci súd prosili o vydanie cestovných pasov na čo biologickí rodičia vyjadrili neopodstatnenú obavu z ich predaja v zahraničí na orgány. Zdôraznili, že majú snahu prevziať plnú zodpovednosť za maloletých, čo deklarujú aj súhlasom so zmenou ich priezviska. Na tieto skutočnosti súd pri rozhodovaní neprihliadal. Namietali, že súd nesprávne zistil a odignoroval zistený skutkový stav a dospel k záveru, ktoré nevyplývajú z vykonaných dôkazov. Uviedli, že podanie návrhu konzultovali s kolíznym opatrovníkom Nesúhlasili s postupom súdu prvej inštancie, ktorý telefonoval opatrovníkovi matky s informáciou, že jeho účasť na pojednávaní nie je potrebná, ktorý postup sa javí ako nadpráca a zakladá vadu konania. Poukázali na doložené novoty v odvolacom konaní, článok www.noviny.sk a Nahrávku z reportáže na CD nosiči. Navrhli vykonať pohovor s maloletými deťmi, v prípade, ak sa odvolací súd nestotožní s názorom pestúnov.

4. Otec sa vo k odvolaniu pestúnov nevyjadril.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu pestúnov sa pridržoval svojich vyjadrení prednesených na pojednávaniach pred súdom prvej inštancie, súhlasil s návrhom pestúnov, nakoľko maloletí sa identifikujú s priezviskom pestúnov a rozhodnutie o súhlase na podanie žiadosti o zmenu priezviska považoval za súladné so záujmom maloletých.

6. Opatrovník matky, Obec Mučín, vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že s odvolaním podaným pestúnmi súhlasí.

7. Pestúni podaním zo dňa 14.11.2021 žiadali, aby súd pri rozhodovaní zohľadnil vyjadrenie kolízneho opatrovníka a opatrovníka matky. Emailom zo dňa 19.05.2022 (zaslaným opatrovníkovi matky, X. R., matke, súdom) oznámili, že rodičia naďalej neprejavujú záujem o maloleté deti. Uviedli, že boli nepriamo JUDr. Bodnárovou z Úradu Komisára pre osoby so zdravotným postihnutím obvinení, že nechcú umožniť biologickým rodičom realizovať stretnutia s maloletými. Fabulácia JUDr. Bodnárovej bola verifikovaná Okresnou prokuratúrou a prokurátorka bez preverenia skutočností dala za pravdu JUDr. Bodnárovej. Zároveň položili otázky či matka od júna 2020 sa zaujíma o maloletých, či sa ich snažila kontaktovať, či prejavuje túžbu vykonávať rodičovské práva k maloletým a či bol úrad kontaktovaný za účelom získania akýchkoľvek informácií či zdravotnom stave maloletých. Uviedli, že počas Vianoc 2021 poslali fotografie matke maloletých, avšak bez odozvy.

8. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 zák. č. 161/2015 Z.z. CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 219 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 CSP, a dospel k záveru, že odvolaniu pestúnov nie je možné vyhovieť.

9. Súd prvej inštancie vo veci vykonal náležité dokazovanie, vec správne právne posúdil a vyvodil z nej správny záver, odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a poukazuje naň (§ 387 ods. 2 CSP).

10. Odvolací súd udáva, že konanie o udelenie súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa je konaním o rozhodovaní o nezhode rodičov podľa § 35 Zákona o rodine. Zásadne patrí obom rodičom právo rozhodovať o záležitostiach ich maloletého dieťaťa. Tieto sa môžu týkať nielen podstatných vecí ohľadne osoby maloletého, resp. ohľadne jeho majetku, ale aj tzv. statusotvorných práv ako je určenie mena a priezviska maloletého dieťaťa. Tieto práva stoja mimo rámec inštitútu rodičovských práv a povinností a patria rodičom bez ohľadu na to, či im patrí výkon rodičovských práv a povinností alebo nie. Právo rozhodovať o záležitostiach maloletého dieťaťa teda patrí len rodičovi, ktorý má aktívny výkon rodičovských práv a povinností a tento mu nebol pozastavený, obmedzený na túto oblasť alebo nebol právoplatným rozhodnutím súdu pozbavený týchto práv. V prípade, ak by tomu tak bolo, rozhoduje o záležitostiach dieťaťa výlučne druhý rodič a rozhodovanie súdu podľa § 35 Zákona o rodine potom nepripadá do úvahy. To platí aj v prípadoch uvedených v § 28 ods. 3 Zákona o rodine, keď druhý rodič je neznámy, nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu alebo bol výkon rodičovských práv obmedzený.

11. V prípade zverenia maloletého dieťaťa do pestúnskej starostlivosti sú za výchovu dieťaťa naďalej zodpovední rodičia, ktorí ako zákonní zástupcovia rozhodujú o všetkých iných než bežných veciach dieťaťa a zastupujú ho pri právnych úkonoch v iných než bežných veciach. Pestún je oprávnený prevziať osobnú starostlivosť o dieťa, mať ho u seba, zastupovať ho v bežných veciach a v bežných veciach aj spravovať jeho majetok. Oprávnenia pestúnov vyplývajú z rozsudku súdu, ktorým maloleté dieťa bolo zverené do pestúnskej starostlivosti. Týmito oprávneniami sú presne stanovené hranice výkonu rodičov a pestúnov. Zo zákona jednoznačne vyplýva, že biologickému rodičovi patria rodičovské práva a povinnosti len v rozsahu, v akom nepatria pestúnovi. Pri rozdelení kompetencií v starostlivosti o maloleté dieťa medzi rodičmi a pestúnmi nedochádza k žiadnemu zrovnoprávneniu postavenia pestúna a rodiča. Súadne rozhodnutie v zmysle zákona vyčlení konkrétne práva a povinnosti, ktoré prejdú z rodičov na pestúna, ostatné zostávajú zachované biologickému rodičovi, resp. poručníkovi, ak bol dieťaťu ustanovený. V žiadnom prípade nemožno ustanovenie pestúna chápať tak, že existuje viac osôb v postavení rodiča a teda, že napríklad pestún by sa mohol domáhať rozhodnutia súdu podľa § 35 Zákona

o rodine, ktorý upravuje prípady, ak sa v podstatných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, nevedia dohodnúť dvaja rodičia, ktorí sú obaja rovnoprávnymi nositeľmi výkonu rodičovských práv a povinností.

12. V danej prejednávanej veci je nesporné, že maloleté deti boli rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 21P/20/2019-103 zo dňa 13.05.2019, právoplatným dňa 27.05.2019 zverené do pestúnskej starostlivosti pestúnov - navrhovateľov, ktorých súd oprávnil riešiť len bežné záležitosti týkajúce sa maloletých. Nebolo v konaní spochybnené, že pestúni v zmysle rozsudku vykonávajú starostlivosť o maloleté deti. Odvolací súd tiež nespochybňuje, že maloleté deti, ktoré sa v domácnosti pestúnov zdržiavajú od právoplatnosti citovaného rozsudku, sú zžité s ich prostredím a s pestúnmi si vytvorili väzby, navyše ak záujem rodičov o deti je minimálny, keď riadne nevyužívajú ani právo styku s maloletými deťmi. Uvedené okolnosti však nezakladajú dôvod pre zmenu napadnutého rozsudku v zmysle vyhovenia návrhu pestúnov, pretože za situácie, keď sú tu rodičia detí, ktorí sú ich zákonnými zástupcami a ktorí neboli pozbavení rodičovských práv a osoby, ktorým boli maloleté deti zverené do starostlivosti (§ 45 a § 48 Zákona o rodine) a ktoré sú podľa súdneho rozhodnutia oprávnené deti zastupovať len v bežných veciach, nemožno v žiadnom prípade ani analogicky dôvodiť tým, že by tu boli štyri osoby „v postavení rodičov“, ktoré by boli oprávnené zastupovať maloleté deti v podstatných veciach (rozh. II. ÚS 157/01 Ústavného súdu ČR). Odvolací súd neprihliadal ani na argumenty pestúnov, ktorí namietali nesprávny výklad ust. § 11ods. 2 Zákona o zmene priezviska, ktorý explicitne neuvádza, že žiadosť o zmenu priezviska maloletého dieťaťa nemôžu podať pestúni, a ani takýto postup nezakazuje s tým, že na rozhodovanie o žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa, je podľa § 10 cit. zákona príslušný okresný úrad, a nie súd. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na oprávnenia pestúnov, do ktorých nepatrí rozhodovanie o zmene priezviska maloletých detí a pokiaľ návrhom žiadajú o udelenie súhlasu na podanie žiadosti na zmenu priezviska maloletých, ide o nahradenie súhlasu rodičov, ktoré konanie sa spravuje hmotnoprávnymi ustanoveniami Zákona o rodine. Námietku pestúnov o tom, že súd prvej inštancie rozhodol procesným rozhodnutím, odvolací súd vyhodnotil ako irelevantnú, pretože bez ohľadu na formu rozhodnutia, v danej veci išlo o konečné rozhodnutie. Odvolací súd zároveň poukazuje na závery súdu prvej inštancie uvedené v napadnutom rozhodnutí, v ktorom dôvodil nielen nedostatkom aktívnej legitímácie pestúnov na podanie návrhu, ale aj nesplnením podmienok pre zmenu priezviska maloletých detí. Na námietku pestúnov, že súd neaplikoval ust. § 111 písm. a/ CMP a čl. 3 ods. 2, nepripustil odklon v súvislosti s aktívnou legitimáciou pestúnov a nechal v úvahu ustálenú súdnu prax a rozhodnutia súdov, na ktoré pestúni poukazovali, odvolací súd neprihliadal, nakoľko otázka ustálenej súdnej praxe pri rozhodovaní o zmene priezviska maloletých detí, ktoré sú zverené do pestúnskej starostlivosti, nie je jednoznačná s poukazom na odlišné rozhodnutia súdov v obdobnej veci (napr. rozsudku Krajského súdu Prešov zo dňa 25.10.2012 č.k. 7CoP/4/2012 a rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 28.02.2017 č.k. 7CoP/250/2016). Odvolací súd poukazuje na to, že dieťa má právo na meno a priezvisko, a zmeniť jeho priezvisko možno len výnimočne za podmienok určených zákonom, pričom určenie priezviska dieťaťa upravuje § 40 a § 42 Zákona o rodine. Ku zmene priezviska maloletého dieťaťa dochádza osvojením alebo v zákonom určených prípadoch, ktorý postup však v prípade, ak je dieťa zverené do osobnej starostlivosti pestúnov, nie je možný. Pestún nemôže požiadať súd o zmenu priezviska, pretože na takéto rozhodnutie súdu neexistujú zákonné predpoklady. Treba uviesť, že pestúnska starostlivosť je dočasného charakteru, pričom priezvisko dieťaťa je trvalé. Bolo by v rozpore so záujmom dieťaťa, ak by po zániku pestúnskej starostlivosti bolo dieťa nositeľom priezviska pestúnov a ak by zo strany pestúnov nedošlo k osvojeniu dieťaťa, títo by sa nemohli domáhať zmeny jeho priezviska. V opačnom prípade, pri osvojení dieťaťa, dochádza ku zmene jeho priezviska zo zákona. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že zo žiadneho ustanovenia Zákona o rodine, ani iného súvisiaceho zákona (Zákon o mene a priezvisku) nevyplýva, že by súd mohol nahrádzať súhlas rodičov alebo udeliť súhlas inej osobe na podanie žiadosti na zmenu priezviska dieťaťa. Z uvedených dôvodov argumenty pestúnov o tom, že maloletí sú začlenení do ich rodiny, kde sa cítia dobre a prejavujú túžbu o používanie totožného priezviska s pestúnmi, nie sú podkladom pre vyhovenie ich návrhu. Ani stanovisko kolízneho opatrovníka, či súhlas opatrovníka matky za danej situácie nemôže byť dôvodom zmeny napadnutého rozhodnutia.

13. Pokiaľ pestúni namietajú vyjadrenie zástupcu Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, odvolací súd konštatuje, že z obsahu spisu vyplýva správny postup súdu prvej inštancie, ktorý vzhľadom na skutočnosť, že matka bola rozhodnutím súdu obmedzená v spôsobilosti na právne úkony (ktorú skutočnosť v konaní nikto nespochybnil), aplikoval ust. § 12 ods. 2 CMP (uznesenie súdu prvej inštancie č.k. 27P/116/2019-37 zo dňa 11.05.2021) a do konania pribral tento subjekt, ktorému poskytol priestor na vyjadrenie sa k predmetu konania. Odvolací súd neakceptoval námietku pestúnov vo vzťahu k

vyjadreniu zástupcu Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, pretože tento konal v záujme matky a ochrany jej práv a jeho vyjadrenie sa vzťahovalo k predmetu konania. Skutočnosť, že vyjadrenie matky nebolo konzistentné, naopak bolo nejasné a nezrozumiteľné len nasvedčuje potrebe účasti jej zástupcu v konaní. Odvolací súd dospel k záveru, že pestúnmi namietaný postup spočívajúci vo vade konania v súvislosti s vyjadrením Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím nebol dôvodný.

14. Vzhľadom na skutočnosť, že v zmysle zákona nie sú splnené podmienky na rozhodovanie v zmysle návrhu navrhovateľov, odvolací súd nevyhovel návrhu pestúnov na vypočutie maloletých detí s prihliadnutím na ich vek (päť a sedem rokov), keď maloletí v tomto veku ešte nedokážu vyjadriť k zmene svojho priezviska vlastný názor, keď sú prirodzene ovplyvnení názormi okolia. Odvolací súd tiež dáva do pozornosti, že samotné vyjadrenie maloletých je potrebné vyhodnocovať v kontexte všetkých vykonaných dôkazov a v súlade s ustanoveniami zákona. Pokiaľ pestúni poukazujú na nové dôkazy v rámci odvolacieho konania, teda článok nachádzajúci sa na internetovej stránke a DVD nosič obsahujúci podľa udania pestúnov nahrávku z reportáže, odvolací súd sa týmito dôkazmi nezoberal, nakoľko k podaniu neboli pripojené.

15. Vo vzťahu k pestúnmi namietanému porušeniu ich práva na spravodlivý proces postupom súdu prvej inštancie, ktorý v napadnutom rozsudku uvádza ako dôkaz znalecký posudok vyhotovený na matku maloletých detí v inom konaní odvolací súd udáva, že napriek tomu, že postup súdu prvej inštancie nebol správny, uvedená vada konania nezakladá s poukazom na ust. § 67 CMP dôvod pre zrušenie napadnutého rozsudku (§ 388 CSP), pretože nemá za následkom nesprávne rozhodnutie vo veci. Napokon odvolací súd udáva, že tento dôkaz je irelevantný pre rozhodnutie v prejednávanej veci a jeho závery nemajú žiadnym spôsobom vplyv na správnosť napadnutého rozsudku.

16. Odvolací súd z uvedených dôvodov potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 CSP.

17. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

18. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP, v spojení s § 396 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).